

Universitat Autònoma de Barcelona

Llicenciatura en Medicina - Facultat de Medicina

Pla d'Estudis: [509 – Llicenciat/ada en Medicina](#)

Assignatura: [29086 – Cirurgia](#)

Itinerari de l'assignatura: [Quart curs.](#)

Curs acadèmic: [2010 – 2011](#)

Crèdits: [4,5](#)

Departament de Cirurgia
Universitat Autònoma de Barcelona

SUMARI

PÀG.

OBJECTIUS..... 3

CONEIXEMENTS PREVIS NECESSARIS..... 3

RECURSOS DOCENTS 3

PRINCIPALS ASPECTES DE L'AVALUACIÓ 3

CARREGA DE TREBALL 3

CONTINGUT DEL PROGRAMA 4

BIBLIOGRAFIA 7

PROGRAMA DE CIRURGIA

ASSIGNATURA: CIRURGIA

Crèdits 4,5 (teoria 3; pràctiques 1,5)

1. OBJECTIUS

Generals

Conèixer els fonaments –bases biològiques- de la cirurgia i les grans síndromes quirúrgiques.

Conèixer i ser capaç de realitzar algunes de les tècniques quirúrgiques més bàsiques.

Familiaritzar-se amb l'àmbit d'actuació del cirurgià.

Classes teòriques

Conèixer els fonaments –bases biològiques- de la cirurgia i els grans síndromes quirúrgiques.

Seminaris

Conèixer: Preparació del pacient per a la cirurgia. Mètode de l'asèpsia i antisèpsia.

Control postoperatori. Instrumental quirúrgic

Pràctiques

Familiaritzar-se amb l'àmbit d'actuació de la cirurgia (planta d'hospitalització, sala d'operacions i dispensaris de consultes externes). Assolir habilitats quirúrgiques bàsiques en models.

2. CONEIXEMENTS PREVIS NECESSARIS

Coneixements generals de biologia, bioquímica, histologia, anatomia i fisiologia.

3. RECURSOS DOCENTS

Classes teòriques:

Exposició sistematitzada dels temes incloent material iconogràfic abundant

Seminaris:

Utilització de les àrees quirúrgiques de l'hospital.

Pràctiques:

Incorporació a un equip quirúrgic que desenvolupi les seves activitats a la planta d'hospitalització, consultes externes i quiròfans. . Utilització del laboratori d'habilitats clíniques.

4. PRINCIPALS ASPECTES DE L'AVALUACIÓ

Es valoraran tant els aspectes teòrics com els pràctics i dels seminaris.

- La teoria es valorarà a través d'un examen test amb 2-3 preguntes per lliçó de teoria explicada.

- Les tècniques quirúrgiques bàsiques i el contingut dels seminaris es valoraran de forma pràctica en el laboratori d'habilitats clíniques

5. CARREGA DE TREBALL

Es considera que l'estudiant necessitarà aproximadament 1,5 hores d'estudi per cada classe teòrica o seminari impartit, amb un total de 45 hores de dedicació a afegir a les hores lectives.

6. CONTINGUT DEL PROGRAMA

Classes teòriques

HISTÒRIA I CONCEPTE DE LA CIRURGIA

1.- Introducció a la cirurgia. Concepte de cirurgia. Evolució històrica. La cirurgia actual.

REACCIÓ SISTÈMICA A L'AGRESSIÓ

2.- Resposta endocrina i metabòlica de l'agressió. Estímul centrals i perifèrics que indueixen la resposta biològica al traumatisme, Resposta hormonal. Alteracions metabòliques. Fases: lesió, punt crític, balanç nitrogenat positiu i guanys de greixos

EQUILIBRI DE LÍQUIDS Y ELECTROLITS EN CIRURGIA

3.- Transtorns de l'equilibri hidroelectrolític i àcid base en cirurgia. Distribució compartimental de l'aigua en l'organisme. Transtorns fisiològics en resposta a l'agressió quirúrgica. Pèrdues d'aigua i electrolits en cirurgia. Seguiment de l'estat hidroelectrolític i àcid base. Exemples més freqüents en cirurgia.

NUTRICIO EN EL PACIENT QUIRURGIC

4.- Transtorns metabòlics i nutricionals en cirurgia. Reserves calòriques en l'organisme. Necessitats calòriques i nutricionals segons l'estat catabòlic. Avaluació nutricional en el malalt quirúrgic. Desnutrició preoperatoria. Monitorització de l'estat nutricional en el postoperatori.

ESTATS DE XOC

5.- Concepte. Fisopatologia. Tipus de xoc. Repercussió del xoc en els òrgans. Bases del tractament

HEMORRAGIA Y HEMOSTASIA EN CIRURGIA

6.- Tipus d'hemorragia: definicions. Resposta fisiològica a la hemorragia. Manifestacions sistèmiques. Alteracions per òrgans i sistemes. Factors de gravetat. Hemostasia: espontànea, taponament, mètodes quirúrgics físics i químics. Reposició de la volemia i de les pèrdues hemàtiques. Valoració preoperatoria del risc hemorràgic. Cirurgia en pacients amb defectes de l'hemostasia.

TRAUMATISMES

7.- Els factors físics com a causa de malaltia. Concepte i classificació dels traumatismes. Comoció, contusió, ferida Epidemiologia. Tractament de les ferides.

8.- Cicatrització de les ferides. Complicacions. Evolució del focus traumàtic: fase degenerativa, vascular, i neoformadora. Granulació, contracció i epitelització. Cicatrització per primera i segona intenció. Complicacions

9.- Politraumàtic. Valoració y reanimació del pacient lesionat.

10.- Traumatismes especials

11.- Acció general del fred sobre l'organisme humà : Hipotermia i congelacions. Congelacions. Fisopatologia de la lesió per fred: vascular i cel·lular. Classificació de les congelacions. Tractament
Hipotermia. Reaccions de defensa màxima i mínima

12.- Embolia grassa. Síndrome d'aixafament. Teories etiopatogèniques. Reacció local i

sistèmica. Alteracions del metabolisme greixos i del sistema de la coagulació.
Repercussions per òrgans i sistemes.

13.- Barotraumatismes. Mecanismes d'aptació a l'alçada. Mal de les muntanyes i edema agut de pulmó.. Immersió: sobrepressió pulmonar, malaltia descompresiva, embriaguesa de les profunditats i barotraumatismes. Embolia gasosa. Lesions per onda expansiva

CREMADES

14.- Acció general de la calor. Cremades. Mecanisme lesional. Fisiopatologia: reacció local i cel·lular i vascular. Accions sistèmiques. Classificació de les cremades.
Tractament de les cremades. L'electricitat i els seus efectes patògens

INFECCIONS QUIRÚRGIQUES

15.- Infecció quirúrgica. Concepte. Contaminació i infecció. Infecció endògena i exògena: diferències patogèniques i etiològiques. Conceptes d'asèpsia i antisèpsia quirúrgiques. Esterilització.

16.- Infecció local i infecció general. Cel·lulitis i abscessos. Focus de sepsis. Concepte. Mecanismes de producció i etiologies més freqüents. Manifestacions locals de les cel·lulitis i els abscessos. Repercussions sistèmiques.

COMPLICACIONS DE LA CIRURGIA

17.- . Síndrome febril postoperatori. Infeccions més freqüents: ferida, pulmó, orina, catèter. Abscessos postoperatoris
Complicacions de la ferida: infecció, hematoma, seroma, dehiscència.
Complicacions urinàries. Complicacions respiratòries. Complicacions cardíques.
Complicacions metabòliques.

CIRURGIA ONCOLÒGICA

18.- Concepte i bases de la cirurgia oncològica. Classificació de les intervencions quirúrgiques en oncologia. Cirurgia diagnòstica, preventiva, terapèutica –paliativa, curativa

TRASPLANTAMENTS

19.- Estudi general dels trasplantaments d'òrgans. Concepte i tipus de trasplantaments. Isquemia freda i isquemia calenta. Extracció i conservació d'òrgans. Consideracions organitzatives i legals

20.- Bases quirúrgiques dels trasplantaments d'òrgans. Bases tècniques dels trasplantaments: vascularització o funcionalisme. Control de la vitalitat. Trasplantaments més freqüents.

ANESTESIA

21.- Anestesia. Concepte. Anestesia general. Inhalatòria i intravenosa. Bases tècniques i farmacològiques. Monitorització i respiració assistida. Graus de l'anestesia general. Anestesia regional. El dolor agut postoperatori. Alteracions fisiopatològiques i tècniques. Alteracions fisiopatològiques locals i sistèmiques. Monitorització

6.2 Seminaris

En grups.

- 1.- Valoració preoperatoria.
- 2.- Instrumental quirúrgic

- 3.- Asepsia i antisepsia.
- 4.- Seguiment postoperatoriu

6.3 Pràctiques

En grups

- 1.-Pas de visita a la planta d'hospitalització
- 2.-Tècniques quirúrgiques bàsiques
 - Vendatges
 - Tractament de ferides senzilles
 - Canalització venosa central i perifèrica
 - Sondatge vesical
 - Sonda nasogàstrica
 - Toracocentesi
- 3.-Assistència a quiròfan

7. BIBLIOGRAFIA

- Schwartz SI.* Principios de Cirugía. Mc Graw Hill Interamericana. Septima edición española 1999.
- Sabiston DC.* Tratado de Patología Quirúrgica. McGraw Hill InterAmericana. XV Edicion Española 1999.
- Tamames S, C Martinez.* Cirugía. Fisiopatología General. Aspectos básicos. Manejo del paciente quirúrgico. Ed Panamericana. 1997
- JL Balibrea.* Cirugia. Ed Marban, 1994
- Pera C.* Cirugia, Fundamentos y opciones técnicas. Ed Masson . Barcelona, 1996